

Synfältsbortfall

Synfältsbortfall är vanligt efter en hjärnskada. Sex av tio som fått stroke har synfältsbortfall. Ögonen kan lära sig att kompensera för synfältsbortfallet.

Vad innebär synfältsbortfall

Synfältsbortfall är ett vanligt symptom efter till exempel stroke och innebär att vissa delar av synfältet på ett eller båda ögonen försvinner. För en person med synfältsbortfall kan det bli svårt att läsa. Personen tappar bort ord eller delar av ord när denna läser. Det kan också vara svårt att hitta den nya raden när man ska byta rad. Att orientera sig i ett rum och att uppfatta personer och föremål i det påverkade synområdet är också ofta svårt för den som fått ett synfältsbortfall.

Olika typer av synfel

Ett synfältsbortfall kan även vara fläckvist (så kallat scotom). En del personer kan få problem med dubbelseende efter en hjärnskada på grund av att ögonens rörelser inte samordnas.

Ett problem är också att personen kan ha svårt att uppfatta kontraster. Det blir besvärligt att urskilja gråskalor. Förmågan att ställa om synskärpan, det vill säga växla med blicken från långt håll till nära håll (så kallad ackommodation) kan också påverkas.

Hur upptäcks synstörningar

Om en person upplever att hen har synproblem görs en fördjupad bedömning där en talterapeut tittar på läsförmågan, en ergoterapeut bedömer synen när personen gör olika aktiviteter och en fysioterapeut iakttar hur personen rör sig samt klarar av att uppfatta stimuli från två håll. Det kan även vara nödvändigt att en psykolog gör en bedömning för att kunna förstå symptomen bättre.

Vad är synträning?

Den som har ett synfältsbortfall behöver träna på att fokusera/hålla kvar blicken, på samsyn (de båda ögonens samspel) samt öva upp blickens snabbhet (hur snabbt blicken klarar av att förflytta sig, så kallade saccader) vid läsning.

Synfältsbortfall går inte att träna bort men ögonen kan "lära sig" att kompensera för bortfallet. Det är vanligt att man undviker att röra ögonen åt det håll där ett synfältsbortfall finns på grund av att det känns obehagligt eller att man tappar bort automatiken i ögonmotoriken. Ögonmotorisk träning går ut på att lära sig att röra på ögonen för att på så sätt upptäcka information i området där det finns ett synfältsbortfall.

Viktigt att träna olika aktiviteter

Det är viktigt att överföra träningen av synen till olika aktiviteter, till exempel att kunna röra sig ute i trafiken på ett säkert sätt. Eller att kunna handla i en affär där flera olika aspekter av syn och rumsuppfattning måste samspela.

Fakta: Eric Lindstöm, logoped, Lena Hamelius, arbetsterapeut, Huddinge sjukhus.

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

PB 1091 AX-22111 Mariehamn

Tfn +358 18 5355 (vxl)

info@ahs.ax www.ahs.ax